

UCHWAŁA NR LI / 384 / 2018
RADY MIEJSKIEJ W KĘPNIE
z dnia 27 lutego 2018 roku

w sprawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu na zarządzenie zastępcze Wojewody Wielkopolskiego

Na podstawie art. art. 98 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i poz. 2232 oraz z 2018 r. poz. 130) w związku z art. 3 ust. 4 i art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389 i poz. 2495) oraz art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **uchwała się, co następuje:**

§ 1

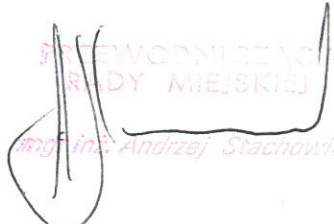
Wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu na zarządzenie zastępcze Wojewody Wielkopolskiego z dnia 1 lutego 2018 r. znak KN-I.4102.14.2018.20 w sprawie nadania ulicy 21 stycznia położonej w mieście Kępno nazwy o. Józefa Marii Bocheńskiego.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kępno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.


WYKONADZAJĄCY
RADA MIEJSKIEJ
mgr inż. Andrzej Stachowiak

Sporządziła K.Kołcio-Kraus, A. Podobińska, K.Strzała

UZASADNIENIE
UCHWAŁY NR XL / 384 / 2018
RADY MIEJSKIEJ W KĘPNIE
z dnia 27 lutego 2018 roku

w sprawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu na zarządzenie zastępcze Wojewody Wielkopolskiego

Uchwałą Nr XLI/288/2017 z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany nazw ulic położonych w mieście Kępno Rada Miejska w Kępnie mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gmin, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 z późn.zm.) przyjęła m.in., iż aktualnie istniejące nazwy ulic w Kępnie: Obrońców Pokoju, Lenino, 21- stycznia, PPS-u są nazwami niosącymi pozytywne treści, które w okresie komunizmu były jedynie fałszywie interpretowane w oficjalnej propagandzie. Rada Miejska w Kępnie przyjęła, iż przedmiot upamiętnienia ulicy Obrońców Pokoju, Lenino, 21-stycznia oraz PPS-u nie podlega normom art. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), a w dalszej konsekwencji, same nazwy tych ulic nie wymagają zmiany.

Rada Miejska w Kępnie przyjęła, iż nazwa ulicy „**21-go Stycznia**” jest związana z faktem, iż w dniu 21 stycznia 1926 r. założono Chór Męski „ECHO”, którego działalność dla mieszkańców miasta Kępna i Ziemi Kępińskiej miała duże znaczenie w upowszechnianiu polskiej pieśni chóralnej oraz kultury śpiewaczej na Ziemi Kępińskiej. Ważną rolę odegrali w działalności chóru m.in. dyrygenci i muzycy : Wincenty Szmidt oraz Hipolit Młynarz, którzy również zostali upamiętnieni poprzez nazwy ulic.

W dniu 1 lutego 2018 r. Wojewoda Wielkopolski wydał zarządzenie zastępcze znak KN-I.4102.14.2018.20 w sprawie nadania ulicy **21 stycznia** położonej w mieście Kępno nazwy **o. Józefa Marii Bocheńskiego**. Przedmiotowe zarządzenie zastępcze zostało doręczone Radzie Miejskiej w Kępnie w dniu 5.02.2018 r.

W uzasadnieniu organ wydający zarządzenie zastępcze, cytując opinię Dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN wydaną w dniu 15 stycznia 2018 r. znak

BUW-940-234(73)/17 wskazał, iż w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy 21 stycznia w miejscowości Kępno jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Z dołączonej do opinii noty historycznej wynika, iż „Dnia 21 stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Kępno – obecnie w województwie wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było - niezgodnie z faktami historycznymi jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej (...) Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego. (...) Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”. Zdaniem Wojewody, nazwa ulicy 21 stycznia nie została przez Radę Miejską w Kępnie zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej.

Po pierwsze, należy podnieść, iż przedmiotowym zarządzeniem zastępczym Wojewody Wielkopolskiego nadano nazwę ulicy „21 stycznia” tj. ulicy nieistniejącej w mieście Kępnie, ulicy nieujętej w urzędowym wykazie nazw osiedli mieszkaniowych, ulic i placów w mieście Kępnie. Nazwa ulicy ujęta w urzędowym wykazie nazw osiedli mieszkaniowych, ulic i placów w mieście Kępnie brzmi bowiem „21-go Stycznia”.

Po wtóre, Rada Miejska w Kępnie nie podziela stanowiska Wojewody Wielkopolskiego co do niezgodności nazwy ulicy 21-go Stycznia z ustawą z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gmin, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz zarzutu niewykonania przez Radę Miejską w Kępnie obowiązku zmiany nazwy stosownie do przepisów ww. ustawy.

W ocenie Rady Miejskiej w Kępnie, ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gmin, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności

publicznej oraz pomniki jest aktem prawnym zakorzenionym w określonym systemie wartości, którego celem jest likwidacja wszelkich skutków propagowania komunizmu w sferze publicznej. Stosownie do art. 1 ust. 2 cyt. ustawy, za propagujące komunizm uważa się nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989. Stosownie do powyższego wskazać należy, że podstawowym założeniem ustawy było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. W ocenie Rady Miejskiej w Kępnie motywy zachowania tożsamości nazwy ulicy wprost wynikają z uzasadnienia uchwały Rady Miejskiej w Kępnie z dnia 27 czerwca 2017 r. i są wystarczające dla przyjęcia, iż nazwa ulicy 21-go Stycznia nie jest niezgodna z powołaną wyżej ustawą. Data „21 stycznia” nie symbolizuje komunizmu a ma upamiętniać istotne dla mieszkańców Kępna i Ziemi Kępińskiej powstanie męskiego chóru „Echo”.

Nazwa ulicy 21-go Stycznia nie podlega normom art. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744 z późn.zm.), a w dalszej konsekwencji, nie istniał obowiązek jej zmiany przez Radę Miejską w Kępnie.

Podkreślić należy, iż słowo „data” stanowi oznaczenie dnia, miesiąca i roku jakiegoś wydarzenia. Brak wskazania roku w nazwie ulicy, uniemożliwia jednoznaczne skojarzenie tej nazwy z systemem komunistycznym.

W przekonaniu Rady Miejskiej w Kępnie, niezgodne z prawdą jest również twierdzenie Wojewody, zgodnie z którym oznaczenie dnia jako "21 stycznia" kojarzy się z systemem komunistycznym tj. „wkroczeniem jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Kępno.

Dzień 21 stycznia występuje w każdym roku, a co za tym idzie, może być różnie kojarzony przez różne osoby. Rada Miejska w Kępnie podkreśla, że to sami mieszkańcy kojarzą dzień "21 stycznia" z powstaniem męskiego chóru „Echo”. Powyższe stanowisko znalazło swoje odzwierciedlenie w petycji 50 mieszkańców ul. 21-go Stycznia w Kępnie z dnia 16 lutego 2018 r., w której mieszkańcy jednoznacznie sprzeciwiają się zmianie nazwy ulicy i podnoszą, że inspiracją dla pozostawienia dotychczasowej nazwy było opisane wyżej lokalne wydarzenie historyczne.

Rada Miejska w Kępnie dysponuje opinią Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi z dnia 8 lutego 2017 r., zgodnie z którą, niezgodność nazwy ulicy z cytowaną ustawą

dotyczy sytuacji kiedy wybór takiej nazwy spowodowany był chęcią uczczenia Armii Czerwonej i jej udziału w tzw. wyzwoleniu danej miejscowości. Jeśli nazwa odnosi się do innego wydarzenia w dziejach miasta, które nie ma związku z komunizmem wówczas nie należy jej brać pod uwagę. Zdaniem Rady Miejskiej w Kępnie, dla stwierdzenia niezgodności nazwy ulicy z przepisami ustawy konieczne jest zbadanie intencji zachowania dotychczasowej nazwy. W ocenie Rady Miejskiej w Kępnie, uzasadnienie uchwały z dnia 27 czerwca 2017 r., które jest integralną częścią samej uchwały, dostatecznie wyjaśnia motywację, jaką kierował się kolegialny organ. Przedmiotowa uchwała zawiera uzasadnienie prawne i faktyczne jako przejaw woli Rady Miejskiej w Kępnie, z którego wprost wynika, z jakim wydarzeniem wiąże się nazwa ulicy, bądź kto jest patronem ulic wymienionych w uchwale. Cel ustawy o zakazie propagowania komunizmu został zatem spełniony. Rada Miejska w Kępnie wskazuje, iż od daty podjęcia uchwały we wszystkich oficjalnych materiałach, publikacjach, przewodnikach, materiałach promocyjnych gminy, będzie jednoznacznie wskazane uzasadnienie nazwy ulicy. Pomimo zatem formalnego zachowania tej samej nazwy zmianie uległa całkowicie aksjologia, a zatem osiągnięty został cel ustawy.

Rada Miejska w Kępnie podnosi również, iż w podobnych sprawach Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu uznały, iż nazwa danej ulicy nie wymaga zmiany, o ile samorząd sprecyzuje w nowej uchwale w sposób nie budzący wątpliwości zakres rozumienia jej treści tj. tak aby nie polegała ona normom ustawy o zakazie propagowania komunizmu (wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 11.10.2017r. sygn. akt II SA/Bd 953/17; wyrok WSA w Opolu z dnia 29.12.2017 r. sygn. akt II SA/Op 537/17).

Rada Miejska stwierdza ponadto, iż Wojewoda Wielkopolski traktuje wszystkie nazwy ulic 21-stycznia tożsamo, bez uwzględnienia wydarzeń historyczno – narodowych ważnych z punktu widzenia lokalnej społeczności, a uzasadnienie zawarte w zarządzeniu zastępczym jest dosłownym powtórzeniem stanowiska IPN przedstawionego w opinii tego organu z dnia 15 stycznia 2018 r., wydanej w trybie 6 ust. 3 ustawy, a z której wynika, że nazwa "21 stycznia " jest niezgodna z ustawą, ponieważ kojarzy się z dniem wkroczenia jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Kępno i jako taka nie może funkcjonować w przestrzeni publicznej. Wydając zarządzenie zastępcze, Wojewoda w istocie nie przedstawił własnych motywów, które zadecydowały o stwierdzeniu, że Rada Miejska w Kępnie nie dopełniła obowiązku przewidzianego w art. 6 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r., nie przedstawił również swoich ocen historycznych osób i wydarzeń oraz nie wysnuł własnych

wniosków. W ocenie Rady Miejskiej w Kępnie opinia IPN z dnia 15 stycznia 2018 r. nie ma przesądzającego charakteru w sprawie, ponieważ IPN jest w tym postępowaniu organem współdziałającym, a nie rozstrzygającym. Opinia - co do zasady - jest niewiążącym poglądem w kwestii zasadności i prawidłowości rozstrzygnięcia określonego organu, dysponującego odpowiednią wiedzą fachową i doświadczeniem. Obowiązki IPN tj. organu współdziałającego w ramach prowadzonego przez Wojewodę postępowania wyjaśniającego i obowiązki Wojewody dotyczące podejmowania czynności zmierzających do wydania merytorycznej decyzji, nie są tożsame. To na Wojewodzie bowiem, jako organie nadzorczym, spoczywa obowiązek poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie niezbędnym do zastosowania przepisu materialnoprawnego ustawy i tym samym merytorycznego załatwienia sprawy. Niewątpliwie organ współdziałający jakim jest IPN nie jest zobligowany do ustalenia okoliczności uzasadniających merytoryczne rozstrzygnięcie w takim zakresie, jak ma to uczynić organ załatwiający sprawę.

Zdaniem Rady Miejskiej w Kępnie, analiza uzasadnienia zarządzenia zastępczego Wojewody pozwala na stwierdzenie, że organ nadzoru nie dokonał samodzielnej oceny opinii wydanej przez IPN w kontekście niewykonania przez Radę Miejską w Kępnie obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. Nadto na gruncie wskazanych regulacji nie rozważył dostatecznie, czy dopuszczalna jest taka zmiana nazwy ulicy, która ma upamiętniać inne niż dotychczasowe wydarzenie historyczne, choć mające miejsce tego samego dnia i miesiąca, zwłaszcza iż z uzasadnienia uchwały Rady Miejskiej w Kępnie z dnia 27 czerwca 2017 r. wyraźnie wynika, iż nazwa ulicy upamiętnia datę powstania męskiego chóru „ECHO”, które to wydarzenie miało miejsce w 1926 r. i pozostaje bez związku z systemem władzy w Polsce w latach 1944-1989. Szczególnego zatem znaczenia nabiera konieczność prawidłowego i rzetelnego omówienia przesłanek, o jakich mowa w art. 1 ustawy, w kontekście konkretnego stanu faktycznego sprawy. Tymczasem w niniejszej sprawie Wojewoda skupił się jedynie na ocenie historycznej wydarzenia, jakie miało miejsce 21 stycznia 1945 r., natomiast pominął, że intencją podjęcia przez Radę uchwały nie było upamiętnienie faktu wkroczenia na teren Kępna Armii Czerwonej. Motywy zachowania nazwy ulicy są w świetle uzasadnienia uchwały oczywiste i nie mają nic wspólnego z propagowaniem komunizmu. Organ nie rozważył nadto, czy data dzienna i miesięczna tj. 21 stycznia jest zastrzeżona tylko i wyłącznie dla daty wkroczenia Armii Czerwonej, za którym to poglądem opowiada się IPN. Argumentacja organu, stanowiąca zacytowanie opinii IPN, iż nazwa "21 stycznia" jest powszechnie kojarzona z datą upamiętniającą komunizm jest

nieprzekonująca, zwłaszcza, iż obecnie powyższa data nie jest znana tak szerokiemu kręgowi osób, jak przyjmuje IPN, i by w związku z tym komentowana nazwa ulicy, która nie odwołuje się do żadnego roku, jednoznacznie przypominała o wydarzeniu z 1945 r.

Reasumując, Wojewoda Wielkopolski nie wypowiadając się w istocie samodzielnie co do meritum sprawy, i pomijając konieczność przeanalizowania wielu wskazanych wyżej kwestii, nie wykazał w sposób wymagany prawem, że Rada Miejska w Kępnie nie wykonała ciążącego na niej obowiązku zmiany nazwy w na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy w zw. z art. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r.

Zdaniem Rady Miejskiej w Kępnie, działania Wojewody Wielkopolskiego przymuszające do zmiany nazwy wbrew woli mieszkańców stanowią niedopuszczalną ingerencję w samodzielność jednostki samorządu terytorialnego.

Nadto, w ocenie Rady Miejskiej w Kępnie, zarządzenie zastępcze zostało wydane po upływie ustawowego terminu określonego w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. Termin 12 miesięcy obligujący jednostkę samorządu terytorialnego do zmiany nazwy ulic upłynął w dniu 02.09.2017 r. (ustawa weszła w życie z dniem 02.09.2016 r.), natomiast termin 3 miesięcy uprawniający Wojewodę do wydania zarządzenia zastępczego upłynął w dniu 03.12.2018 r. Zaskarżone zarządzenie zastępcze zostało wydane w dniu 01.02.2018 r. a zatem z rażącym naruszeniem ustawowego terminu.

Zważywszy na powyższe, zachodzi konieczność zaskarżenia przedmiotowego zarządzenia zastępczego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu.

Stosownie do postanowień art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn.zm.), rozstrzygnięcia organu nadzorczego dotyczące gminy, w tym rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 96 ust. 2 i art. 97 ust. 1, a także stanowisko zajęte w trybie art. 89, podlegają zaskarżeniu do sądu administracyjnego z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia.

Zgodnie z treścią art. 98 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, do złożenia skargi uprawniona jest gmina lub związek międzygminny, których interes prawny, uprawnienie albo kompetencja zostały naruszone. Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze.

Stosownie do treści art. 3 ust. 4 w związku z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, przepisy art. 98, art. 100 i art. 102a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), art. 85, art. 86 i art. 90a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 i 1890) oraz art. 86, art. 87 i art. 88a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486) stosuje się odpowiednio.

Stosownie do postanowień art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.

Z uwagi na powyższe okoliczności, wniesienie skargi na przedmiotowe zarządzenie zastępcze Wojewody Wielkopolskiego znajduje uzasadnienie i rodzi potrzebę podjęcia przez Radę Miejską w Kępnie niniejszej uchwały.

The image shows a red rectangular stamp with the word "BURMISTRZ" in bold, uppercase letters. Below it, the name "Burmistrz Piotr Psikus" is printed in a smaller, red font. A blue ink signature is written over the stamp, starting with a large, sweeping flourish that extends to the left and then loops back to the right, ending under the name.

Sporządziła K.Kołcio-Kraus, A. Podobińska, K.Strzała